

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 15533
Tarih : 01.12.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 01/12/2021 10:37
Sayı: E-120.10-
0921135

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de siyasi iktidarlar ülkenin yaşadığı ekonomik, siyasal ve toplumsal krizleri kendi sorumluluk alanlarından çıkarmak adına sık sık ‘dış mihraklar’, ‘dış güçler’ gibi söylemlere başvurmaktadır. Ekonomik, politik krizlerde iktidarlar krizlere çare bulmak yerine, krizleri kendi çıkarları yönünde yönetmeyi tercih etmektedir.

Türkiye’nin çok boyutlu krizlerinden birinin yaşandığı bugünlerde, döviz kurlarının durmaksızın yükselmesi ve istikrarsızlıkla ilgili iktidar ittifakının ‘dış mihraklar’, ‘dış güçler’, ‘faiz lobileri’ gibi söylemine yansıyan iddialarının araştırılması, kimler, hangi uluslararası ve finansal çevreler oldukları merak konusu olan bu ‘dış odakların’ açığa çıkarılması ve aynı zamanda iktidarın “düşük faiz, yüksek kur” politikasının yarattığı ekonomik ve sosyal tahribatların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98 inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siiirt Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de siyasi iktidarlar müsebbibi oldukları ekonomik, siyasal ve toplumsal krizlerin sorumluluğunu almamak için sık sık ideolojik söylemlere yaslanmakta, gerçek sebepleri çarpıtmak veya toplumun dikkatinden kaçırmak için gerçek üstü söylemlere başvurmaktadır.

İçinde bulunduğumuz dönemde Türkiye’de çoklu kriz yaşanmaktadır. Ekonomik krizin örtüştüğü siyasi ve toplumsal krizler, bir yönetim ve birikim krizine neden olmuş ve yapısal hale gelmiştir. AKP-MHP ittifakı, ekonomide somut ve gerçek hayatı doğrudan etkileyen sorunlar olan ‘hayat pahalılığı’, ‘işsizlik’, ‘yoksullaşma’, ‘barınma ve geçinme’ gibi sorunlara ekonomik ve sosyal çözümler bulmak yerine krizleri görünmez kılma ve sorumluluklarını sahiplenmeme çabası içindedir.

Kamuoyuna klasik ve geleneksel iktidar refleksinin bir benzerini yaşatan bu iktidar, yer ve zamana bağlı olarak farklı gerekçelerle özellikle dövizdeki dalgalanmaları ve hızlı yükselişin nedenlerini örtmeye çalışmaktadır. “Faiz lobisi” söylemi ile Merkez Bankası’na müdahalesinin üstünü örtmeye çalışan, krize karşı “ekonominin kitabını yazıyoruz” diyen AKP Genel Başkanı, en son kendi emrindeki Devlet Denetleme Kurulu’na döviz piyasasındaki manipülasyon iddialarının araştırılması için talimat vermiştir.

Oysa aynı Erdoğan bir zamanlar şu ifadeleri kullanmıştı: *“Şimdi tabii bizde bir adet var. Yani ülkede başımıza bir şey geldiği zaman hemen dış kuvvetler deriz, dış güçler deriz. Bunlara isimler de buluruz. Ve bunlar sebebiyle ayağa kalkamıyoruz, kalkınamıyoruz, birliğimiz beraberliğimiz bozuluyor falan filan. Ben buna katılmıyorum. Eğer sizin bünyeniz güçlüyse bünyede olan virüs hiçbir zaman sizin o bünyenize zarar veremez.”*

Erdoğan’ın deyim yerindeyse yüz seksen derece açı değiştiren söylemlerindeki tutarsızlık krizin esas yaratıcısı olan ekonomi politikalarına da yansımaktadır. Erdoğan son günlerde ekonomi politikalarında rotayı bilinçli olarak “düşük faiz, yüksek kur” şeklinde tarif ederek kamuoyuna yansıtmaktadır. Bu tarif kapsamında 22 Kasım’da Erdoğan, “Bu politikayla biz ne yaptığımızı, niçin yaptığımızı, nasıl yaptığımızı, sonunda ne elde edeceğimizi, hangi risklerle karşı karşıya bulunduğumuzu gayet iyi biliyoruz” diyerek bilinçli şekilde ekonomi politik bir rota çizdiğini ifade etmiştir.

İktidarın sebep olduğu kriz, halka seslenmeye gelince, işler değişmekte ve sorumluluk ‘dış güçler’, ‘faiz lobileri’ gibi belirsiz öznelerle yüklenmektedir. Çünkü iktidar, bu söylemlerle krizin yarattığı toplumsal acıyı hafifletmek için milliyetçi, inançları istismar eden söylemlere başvurmaktadır. Nitekim Tansu Çiller’den ödünç alınan ‘ekonomik kurtuluş savaşı’ ile ‘faizi nas’a aykırı’ olarak addeden inanç istismarı söylemi bunun en bariz örnekleridir.

İktidarın hedef şaşırtan söylemlerine rağmen somut olan gerçeklik, Cumhur ittifakının ekonomi politikalarının gerçeklerden kopuk, halkı esas almayan, başarı ihtimali olmayan bir rotaya girmiş olmasıdır.

Birkaç örnek vermek gerekirse, bu yeni ekonomi politikaları rotası ile,

- Türkiye halkları adı konmamış devalüasyonlarla karşı karşıyadır. TL'nin dolar karşısında hızlı ve sürekli değersizleşmesi adı konmamış devalüasyonu göstermektedir. İktidar bu devalüasyonla emekçilerin, toplumun ücretli çalışanlarının, dar gelirlilerin alım gücünü dramatik ve istikrarlı şekilde aşağı çekmektedir.
- İhracatı esas alan bu politikalarla Türkiye'nin ucuzlaştırılmış emek gücü, doğal kaynakları ve her türlü üretimi yüksek döviz karşılığında dışarıya transfer edilmekte ve Türkiye halkları mülksüzleştirilmektedir.
- Kendisine 'yerli ve milli' diyen iktidar ihracatı esas alarak bu ülkenin emek gücünü ve kaynaklarını, dolar ve euro para birimleri ile yaşayan toplumlara transfer etmekte ve 'yerlilik ve millilik' söyleminin esasında tersini yaptığını kanıtlamaktadır.
- Bu politikalarla enflasyonu yüksek tutmak suretiyle iç talebi kısmak isteyen iktidar, halkı açlığa sevk etmektedir.
- Benzin, otogaz ve mazot gibi bazı ithalat kalemlerinin fiyatlarını arttırarak ihracat-ithalat farkını ihracat verileri lehinde bükmeye çalışmakta, böylece ihracat yüksek görünsün diye fatura halka kesilmektedir.
- Merkezi bütçede israfa, yandaşa ve güvenlikçi politikalara ayrılan kaynakları sağlamak için vergilere zam yapılmakta ve fatura yine halka kesilmektedir.

Tüm bu gerçeklerden hareketle, iktidar ittifakının yeni ekonomi politikaları rotası Türkiye halkları için tam bir kızılca kıyamet senaryosudur.

Krizin sorumluluğunu üstünden atmak da senaryonun bir parçasıdır ve toplumun gerçeği öğrenmesi için bu parçanın araştırılması kaçınılmazdır. Bu kapsamda, Türkiye'nin çok boyutlu krizlerinden birinin yaşandığı bugünlerde, döviz kurlarının yükselmesi ve istikrarsızlıkla ilgili iktidar ittifakının 'dış mihraklar', 'faiz lobileri', 'dış güçler' iddialarının araştırılması, kimler ve hangi uluslararası çevreler oldukları merak konusu olan bu 'dış odakların' açığa çıkarılması ve aynı zamanda iktidarın "düşük faiz, yüksek kur" politikasının yarattığı tahribatların belirlenmesi amacıyla, Devlet Denetleme Kurulu'nun bu amaçla çalıştırıldığı bu aşamada Meclis'te de bir araştırma komisyonu kurulması gerekmektedir.